

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudkyně Veroniky Juříčkové a soudce Štěpána Výborného v právní věci žalobce: **N. A. N.**, zastoupeného Markem Sedlákem, advokátem, sídlem Milady Horákové 1957/13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 12. 2024, č. j. OAM-1692/ BA-BA07-BA06-Z-2024, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 5. 2025, č. j. 17 A 1/2025-52,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 5. 2025, č. j. 17 A 1/2025-52, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Dne 11. 12. 2024 byla kontrolována žalobcova totožnost a bylo zjištěno, že nedisponuje žádným platným povolením k pobytu a že se nachází v Schengenském informačním systému (SIS) s platností do 4. 10. 2029; zadávajícím státem je Maďarsko. Vzniklo tak podezření, že se žalobce na území České republiky nachází neoprávněně.

[2] Rozhodnutím Policie ČR, Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, ze dne 12. 12. 2024 byl žalobce zajištěn podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, a umístěn do zařízení pro zajištění cizinců za účelem vycestování.

[3] Dne 17. 12. 2024 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž neuvedl žádné důvody jejího podání.

[4] Rozhodnutím žalovaného ze dne 19. 12. 2024 byl žalobce zajištěn dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu; doba zajištění byla stanovena do 5. 4. 2025. Žalovaný měl za prokázané, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, případně je pozdržet. Žalovaný měl rovněž z postupu žalobce za prokázané, že jeho propuštěním ze zajištění by byl ohrožen průběh správního řízení ve věci mezinárodní ochrany a nelze rozumně předpokládat, že by žalobce své jednání změnil a respektoval by zvláštní opatření dle zákona o azylu, které by mu žalovaný uložil.

[5] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou, v níž namítal, že nebyly splněny podmínky pro zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, neboť s ním není vedeno žádné řízení o vyhoštění, vydání nebo předání, kterému by se mohl žádost o mezinárodní ochranu vyhnout nebo je pozdržet. Žalobce dále namítal, že žádné zákonné důvody nebrání tomu, aby vůči němu bylo využito zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. Tato opatření přitom mají přednost před omezením osobní svobody zajištěním podle § 46a zákona o azylu, které představuje nejkratnější prostředek zasahující do základních práv žalobce.

[6] Krajský soud nejprve rozsudkem ze dne 16. 1. 2025, č. j. 17 A 1/2025-19, shledal žalobu nedůvodnou a zamítl ji. Nejvyšší správní soud ke kasační stížnosti žalobce rozsudek krajského soudu č. j. 17 A 1/2025-19 zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Nejvyšší správní soud totiž shledal, že z rozsudku krajského soudu není zřejmé, zda přesvědčení krajského soudu o naplnění předpokladu hrozícího vyhoštění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu plyne ze skutečnosti, že vyhoštění je v budoucnu možné v závislosti na chování stěžovatele ve vztahu k povinnosti opustit území, či zda podmínku hrozícího vyhoštění spojuje s rozhodnutím o navrácení s platností do 4. 10. 2029 zadaného do Schengenského informačního systému maďarskými orgány. Rozsudek krajského soudu tak nebylo možné věcně přezkoumat.

[8] V nyní napadeném rozsudku krajský soud znovu konstatoval, že žalovaný postupoval v souladu s § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, a žalobu jako nedůvodnou zamítl (výrok I), rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o žalobě (výrok II) a rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti (výrok III).

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[9] Proti výrokům I a II rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost, v níž odkázal na důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též jen „s. ř. s.“).

[10] Stěžovatel rekapituloval obsah žaloby a namítal, že krajský soud nevypořádal námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného. Soud nevysvětlil, proč úvahy chybějící v rozhodnutí žalovaného nahradil vlastními úvahami, a nevysvětlil, proč hrozbu vyhoštění odůvodňuje jinými okolnostmi než žalovaný ve vyjádření k žalobě.

[11] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k novému projednání.

pokračování

[12] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že smyslem kasační stížnosti není poukazování na nesoulad závěrů soudu a vyjádření žalovaného. Dle žalovaného krajský soud své úvahy a závěry vysvětlil. Žalovaný se namítaného pochybení nedopustil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[14] Vzhledem k tomu, že jde o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, byla by kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnuta jako nepřijatelná.

[15] Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, učinil Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle uvedeného usnesení je kasační stížnost přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikurní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Takovým pochybením krajského soudu může být i nepřezkoumatelnost jeho rozsudku. Stěžovatel pochybení podřaditelná pod uvedené typové případy namítá a tato pochybení nelze *à priori* vyloučit. Kasační stížnost proto Nejvyšší správní soud shledal přijatelnou.

[16] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je **důvodná**.

[17] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou přezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu.

[18] Zřetelný je závěr krajského soudu, že byly splněny podmínky pro zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Ani z tohoto rozsudku však není jasné, jak krajský soud posoudil podmínku hrozícího vyhoštění ve smyslu dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, resp. zda naplnění této podmínky spojuje s rozhodnutím o navrácení s platností do 4. 10. 2029 zadaného do Schengenského informačního systému maďarskými orgány, nebo s možností budoucího rozhodnutí o vyhoštění.

[19] Krajský soud shrnul, že žalobce na území členských států Schengenského prostoru včetně České republiky pobýval, aniž by požádal o mezinárodní ochranu. Pobýval mj. v Rakousku a Maďarsku rovněž bez podání žádosti o mezinárodní ochranu. „*V důsledku toho mu bylo v Maďarsku vydáno rozhodnutí o navrácení s platností do 4. 10. 2029. Toto rozhodnutí je zaznamenáno v Schengenském informačním systému.*“ K legalizaci svého pobytu

žalobce neučinil žádný krok, dokud nebyl zajištěn, přitom neuvedl nic, co by mu v dřívějším podání žádosti bránilo. „U žalobce je zřejmé, že zde existuje již rozhodnutí o navrácení, které je zadáno do evidence SIS, tudíž nelze nahlížet na žalobce jako na osoby, jejichž jediným proběhškem je pouze samotný pobyt bez platného pobytového oprávnění...“ Je zřejmé, že „žalobce nerespektoval nejen právní řád ČR, když pobýval na území Schengenského prostoru v rozporu s rozhodnutím o navrácení, cestoval bez jakéhokoli povolení mezi jednotlivými zeměmi EU, současně ani nemá žádnou doručovací adresu v Evropě, a pokud nyní bydlel se svým bratrem, ohledně této adresy se ani nezajímal a nevěděl o tom, kdo je pronajímatelem bytu, v němž bydlí. Tímto svým jednáním se žalobce vystavil hrozbě, že může být vyhoštěn, tudíž byly splněny podmínky pro jeho zajištění podle § 46 odst. 1 písm. e) zákona o azylu [správně § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, pozn. NSS] z důvodu hrozícího vyhoštění.“ (bod 14 rozsudku krajského soudu.)

[20] Dále krajský soud odkázal na zásadu vzájemné důvěry (bod 15) a shrnul: „O neúčinnosti zvláštního opatření svědčí v případě žalobce skutečnosti, že porušoval právní předpisy ČR, poněvadž na území členských států pobýval nelegálně, v rozporu s rozhodnutím o navrácení a současně bez platného cestovního dokladu. Žalovaný tudíž dospěl podle názoru soudu ke správnému závěru, že z jednání žalobce bylo zřejmé, že v jeho případě existuje nebezpečí, že se bude i nadále vyhýbat svým povinnostem a bude nadále porušovat právní předpisy, a tak jak průběh azylového řízení, tak případně uloženou povinnost vycestovat mařit. [...] Pouhá skutečnost, zmíněná v žalobě, totiž že žalobci dosud nebylo uloženo vyhoštění, neznamená automaticky, že u žalobce jsou splněny podmínky pro uplatnění zvláštních opatření...“ (bod 16 rozsudku krajského soudu).

[21] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že rozsudek krajského soudu ani tentokrát nelze věcně přezkoumat, neboť není zřejmé, z čeho konkrétně krajský soud dovozuje, že existují oprávněné důvody domnívat se, že žádost o mezinárodní ochranu stěžovatel podal pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, jak předpokládá § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Krajský soud sice opakovaně uvádí, že stěžovateli bylo vydáno rozhodnutí o navrácení s platností do 4. 10. 2029, tuto skutečnost však staví spíše do kontextu s tím, že stěžovatel porušuje uložené právní povinnosti. Krajský soud zároveň v rozsudku nadále argumentuje tím, že stěžovateli dosud nebylo uloženo vyhoštění, resp. že stěžovateli může být v budoucnu případně uložena povinnost vycestovat.

[22] Nejvyšší správní soud tedy musí konstatovat, že závěr krajského soudu o tom, jak je naplněna podmínka hrozícího vyhoštění ve smyslu dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, není srozumitelný, natož aby byl srozumitelným způsobem odůvodněn. To je navíc v rozporu se závazným právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v předchozím zrušujícím rozsudku.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] S ohledem na shora uvedené skutečnosti Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, pročež podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je krajský soud ve smyslu § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán závěry vyslovenými v tomto rozsudku. V dalším řízení krajský soud přezkoumá závěr žalovaného o naplnění podmínek pro zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e)

pokračování

zákona o azylu, včetně podmínky hrozícího vyhoštění, k níž se vztahovala žalobní námitka. Svůj závěr o tom, zda a jak byly naplněny podmínky pro uložení zajištění, přezkoumatelným způsobem odůvodní.

[24] Nejvyšší správní soud zrušil celý napadený rozsudek krajského soudu, neboť kasační stížností nenapadený výrok III rozsudku krajského soudu je závislý na výsledku dalšího řízení. V něm tak krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o obou kasačních stížnostech (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. září 2025

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu